

Het belang van jeugdwerk

Preek Vrijdag de 13e maart 2020

Voorwaar, Ik zeg u, in zoverre gij dit aan een
van deze mijn minste broeders hebt gedaan,
hebt gij het Mij gedaan.
Matthéüs 25:40 (NBG'51)

<AANHEF>

Als een Schriftgeleerde Jezus in Lucas 10 vraagt* wat te doen om eeuwig leven te vergaren, kaatst Jezus de bal terug†: niet voor niets, dunkt me, want men mag van een Schriftgeleerde verwachten dat deze het antwoord heeft weten te filteren uit de Tenach. Hij antwoordt dan ook prompt met Deuteronomium 6:5 – deel van de joodse geloofsbelijdenis, het S'mah Jisraeel – en met Leviticus 19:18b: *“Heb je naaste lief als jezelf.”* Omdat de Schriftgeleerde nog wat tegensputtert als hem gezegd wordt dat te doen, vertelt Jezus het verhaal van de hulpbehoevende Jood en de Samaritaan die niet alleen ziet dat hulp nodig is maar daar ook naar handelt.

Het Leger des Heils heeft, in navolging van zijn eerste generaal, deze les ter harte genomen; zijn missie is dan ook

Zijn **boodschap** is gebaseerd op de Bijbel.

Zijn **dienstverlening** wordt gestimuleerd door de liefde tot God.

Zijn **opdracht** is het Evangelie van Jezus Christus te prediken en in Zijn naam menselijke nood te lenigen zonder enige vorm van discriminatie.‡

Horen (dus) de ‘kinderkens’ daar dan ook bij? Volstrekt zeker!

① Oude Testament: opvoeding & geheugenophalers

Als we kijken naar kinderen in het Oude Testament, zijn zij voornamelijk kinderen van hun ouders; dat is uiteraard een nogal open deur gezien hoe voortplanting bij de soort Homo sapiens werkt, maar wat ik daarmee bedoel, is dat de kinderen in de (godsdienstige) voetsporen van hun ouders voortgaan. Mozes roept aan het eind van zijn leven in herinnering hoe het volk door God geroepen is:

“Roep het volk bijeen, dan maak ik hun mijn geboden bekend. Dan leren ze ontzag voor mij te hebben zolang ze leven, en brengen ze dat ook hun kinderen bij.”§

Nog vlakker voor zijn dood herhaalt Mozes dit en waarschuwt dat het hier een serieuze zaak betreft.¹

Mozes vindt het onderwijs aan kinderen belangrijk, want in Deuteronomium 6 komt hij er ook op terug. Dat begint al meteen na het eerste vers uit het gesprek van Jezus in Lucas 10: *“Prent [de geboden] uw kinderen in en spreek er steeds over.”*[#] En even later wordt ervan uitgegaan dat kinderen nieuwsgierig zijn naar het waarom.^{**}

* Vs. 25

† Vs. 26

‡ <https://www.legerdesheils.nl/missie>

§ Deuteronomium 4:10

|| Deuteronomium 32:45-47

Vs. 7

** Vss. 20-25

Een ander punt dat daar ook in naar voren komt is de ‘opdracht’ de herinnering aan de belevenissen van Gods volk levend te houden; dat begint al in Egypte als Mozes inprent elk jaar het pesachoffer te brengen en te nuttigen, en de kinderen te vertellen waarom.*

Bij wat een uitgebreider voorschrift genoemd mag worden over het Inzamelingsfeest – beter bekend als het Loofhuttenfeest – wordt opnieuw terugverwezen naar de reis van Egypte naar Kanaän: dat moeten de kinderen weten!† Maar ja, om Paulus te parafraseren: hoe zullen zij weten als zij niet verteld worden? Hoe zullen zij verteld worden als zij niet vragen? Hoe zullen zij vragen als zij niet zien? En hoe zullen zij zien als zij geen hutten bouwen?‡ Ik laat het aan uw verbeelding over waar dat geleerd kan worden...

Jozua heeft als leerling van Mozes in ieder geval goed opgelet, want als het volk op officiële wijze de Jordaan oversteekt, moet ook dan een gedenkteken worden opgericht om de nieuwsgierigheid van de kinderen te wekken.§

Tot nu toe hebben we vooral religieuze opvoeding gezien, met uitstapjes naar geschiedenis en traditie. Opvoeding is echter breder: kinderen worden als het goed is opgeleid tot volwaardige mensen die doen wat goed is. WAT dan goed is, wel, daar hebben de Spreukensprekers het een en ander over gezegd. Een heel bekend voorbeeld is de oproep naar de mieren te kijken en hun levenshouding (deels) over te nemen als het gaat om werkethiek.¶

En de kinderen zelf, vraagt u? Wat die moeten doen? Wel, eigenlijk is dat in één gebod samengevat: numéro 5 om precies te zijn.

“Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de Here, uw God, u geven zal.”#

Voor een inkijk wat dat betekent, slaan we de Heidelberger erbij op:

Vr. Wat eist God in het vijfde gebod?

*Antw. Dat ik aan mijn vader en moeder en aan allen die gezag over mij ontvangen hebben, alle eer, liefde en trouw bewijs, mij aan hun goede onderwijzing en tucht met gepaste gehoorzaamheid onderwerp¹ en ook met hun zwakheid en gebreken geduld heb², omdat God ons door hun hand wil regeren³.***

Toegegeven: het is nog wat ... olderwatsch geformuleerd en daarmee nog niet al te duidelijk...

Laten we de wat modernere versie van de Catechismus, de “Gewone” (ja zo heet ’ie echt), er eens bij pakken:

Vr. Wat betekent het gebod om je ouders te eren?

Antw. Dat wij in het netwerk van verbanden en familierelaties waarin wij leven, de wijsheid erkennen van ouders en eerdere generaties.††

Kijk, als we nu beide versies samennemen, dan wordt het denk ik duidelijk genoeg wat een kind te doen staat!

* Exodus 12:26-27

† Leviticus 23:39-43

‡ Vgl. Romeinen 10:13-15

§ Jozua 4

¶ Spreuken 6:6-11

Exodus 20:12/Deuteronomium 5:16

1 Ex. 21:17; Spr. 1:8; Spr. 4:1; Rom. 13:1; Ef. 5: 22; Ef. 6:1, 2, 5; Kol. 3:18, 20, 22.

2 Spr. 23: 22; 1 Petr. 2:18.

3 Matt. 22:21; Rom. 13: 2, 4; Ef. 6: 4; Kol. 3: 20.

** Zondag 39 (V&A 104)

†† Gewone Catechismus V&A 71

②

Nieuwe Testament: Voortzetting Oude Testament, met extra aandacht van Jezus

Dat wat er in gebod 5 wordt voorgeschreven, klinkt ook door in het Nieuwe Testament: zo houdt de Hebreeën-schrij(v)fst)er een betoog over hoe om te gaan met tuchtiging.* Ook Paulus herinnert de kinderen van de gemeenten in onder andere Efeze en Kolosse eraan dat het belangrijk is je ouders te eren.†

Maar... Hij voegt er wel iets aan toe!

Hij tikt vittende vaders op de vingers: dat is niet de manier waarop je kinderen evenwichtig opvoedt!‡ De vader van Efeze moeten zelfs nog wat verder gaan:

Vaders, maak uw kinderen niet verbitterd, maar vorm en vermaan hen bij het opvoeden zoals de Heer dat wil.§

Ook de Gewone Catechismus voegt dit toe aan antwoord 71, die de cirkel rond maakt:

Wij zijn geroepen aan volgende generaties het goede leven voor te doen en door te geven.

Voor Jezus zelf is dit bijna vanzelfsprekend! Als je kind om wat te eten vraagt, dan geef je het toch geen steen, of een slang, of zelfs een schorpioen?¶ Kun je nagaan hoe God de Vader wil zorgen voor u en uw kind!

Trouwens, kinderen hebben bij Jezus een streepje voor op volwassenen: leest u maar in Markus, hoe Hij zich enorm opwindt als de discipelen kinderen bij Hem willen houden.# Zingen we mee?

“Laat alle kind’re[n] tot Mij komen, alle, alle kind’re[n]!”

Wie zijn wij dan om de kinderen niet te roepen?

③

En nu?

Ouders zijn verantwoordelijk voor opvoeding: die kunnen dat niet geheel alleen, zelfs al gaat de opvoeding uitstekend. Samenwerken, respect voor elkaar, rekening houden met elkaar, vaardigheden ontdekken en leren toepassen, dat leer je het beste in de praktijk. Jeugdwerk helpt daarbij om kinderen op te laten groeien tot mensen die met beide benen in de samenleving kunnen staan, met oog voor de ander. Zo kun je meehelpen aan een betere wereld, al is het maar voor de kinderen in kwestie, en laten zien wat het betekent om ‘goed te leven’ en zo een getuige te zijn van het zijn van christenen in daad, en als dat zo uitkomt in woord. De Missie, weet u nog wel? Ik ging er net van uit dat de opvoeding uitstekend zou gaan: we weten dat dat maar al te vaak helaas niet het geval is: ouders moeten tegenwoordig vaak krom liggen om alle rekeningen betaald te krijgen en zich half of zelfs geheel te pletter werken om dit voor elkaar te krijgen. Ze zorgen voor de kinderen als het gaat om het materiële, maar aandacht voor de kinderen... Laten we lief zijn en zeggen dat het er bij inschiet. Kinderen van migrantenouders hebben weer heel andere uitdagingen: problemen met de taal, cultuurverschillen die kunnen botsen, contact buitenshuis of de familie... Ook, nee: JUIST daarvoor heeft jeugdwerk een enorm belangrijke rol te vervullen om hun horizon en hun alledaagse kennis te vergroten. En vergeet niet dat voor cultuurverschilclashes er minstens 2 culturen moeten zijn om te verschillen: van elkaar leren en elkaar leren waarderen begint bij elkaar leren kennen.

* Hebreeën 12

† Efeziërs 6:1-2 en Kolossenzen 3:20 resp.

‡ Kolossenzen 3:21

§ Efeziërs 6:3

¶ Matthéüs 7:9-12; Lucas 11:11-13

Markus 10:13-16

De jeugd heeft de toekomst, help hen die toekomst te bouwen. Reden genoeg om de opdrachten in de Bijbel in te zetten voor de jeugd, zodat ook de jeugdwerker, wat die dan ook doet, zijn/haar/hun bijdrage levert aan de bevolking van morgen.

*“Laat iedereen u kennen als vriendelijke mensen. De Heer is nabij.”**

Amen.

* Filippenzen 4:5